

19. august 2022

EM 2022/72

Jeg fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til inatsisartutbeslutning at pålægge Naalakkersuisut at arbejde for etablering af konfliktmæglingstilbud til brug i sager, hvor de sociale myndigheder modtager underretning om, at der har været husspektakler i et hjem med børn.

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit)

Begrundelse

Formålet med dette forslag er at forebygge og reducere husspektakler og dermed etablere tryggere hjem for grønlandske børn. Husspektakler er desværre så almindelige, at det dårligt nok er en nyhed eller noget vi for alvor lægger mærke til.

Faktisk er det så slemt, at medierne dagligt kunne bringe historier om husspektakler, hvor børn er involveret. Men i stedet får vi blot en weekend-rapport, når ugen er omme med historier om familietragedier. Alt dette sker dagligt i vores land. Det virker næsten som om, at det er blevet normalen, og vi derfor ikke længere stiller spørgsmålstegn ved, at børn hver eneste dag svigtes i hjemmene, og vi er godt i gang med at svigte dem systemisk og politisk. Det bliver vi simpelthen nødt til at forholde os til, så vi kan sikre trygge hjem for alle børn.

Politiets årsrapport for 2021 tegner fortsat et dystert billede for landets mange børn. Det kan vi ikke være bekendt. Børn har ret til at vokse op i et trygt og kærligt hjem. På den måde kan vi sikre en del af barnets trivsel, og de vil kunne klare sig bedre igennem skole- og uddannelsessystemet. Derfor kan vi ikke længere være stiltiende vidner til, at der politisk bliver gjort alt for lidt.

Tillad mig at citere i politiets årsrapport for 2021:

*"Husspektakler og berusere i gadebilledet, der giver anledning til uro, er efter politiets opfattelse indikatorer på et samfund med store alkoholrelaterede udfordringer. Gennem de seneste 5 år har politiet kunnet konstatere en stigende tendens, hvor 2021 desværre ikke har været nogen undtagelse. Således blev politiet i 2021 kaldt ud til 2.616 husspektakler, hvoraf 435 af sagerne havde børn direkte involveret. Det svarer til, at politiet på landsplan gennemsnitligt kaldes ud til husspektakler mere end 7 gange i døgnet året rundt."*¹

435 sager om året, hvor der er børn involveret i husspektakler er mildest talt chokerende. Vi må og skal gøre mere for at beskytte landets børn. Prøv at forestil jer, at der hver eneste dag er mindst et barn, der oplever husspektakler. Måske endda flere gange. Børn, der udsættes for direkte og indirekte vold, fysisk og psykisk vold med massive loyalitetskonflikter og familietragedier til følge.

Børnetalesmanden beskriver i MIO's rapport fra 2017 ligeledes situationen:

"...jeg mødte desværre også mange børn, som langt fra trives. Alt for mange børn beretter om afsavn, trængsler og mangel på omsorg. Vi mødte børn, som fortæller, at de lever i hjem med misbrug og ikke får

¹ Årsstatistik 2021 Grønlands Politi

den rette hjælp. Børn der oplever at blive udsat for både fysisk og psykisk vold. Jeg talte med børn, som beretter, at de savner forældre, som ikke beruser sig. Børn, der fortæller, at de ikke ved, hvad et trygt hjem er.”²

I efteråret 2021 tog vi et godt, og rigtigt skridt ved at vedtage to beslutningsforslag om forebyggelse af vold i vores samfund. Nu er det tid til at tage næste skridt til at beskytte børn og familier mod endnu mere mod elendighed og med risiko for, at vores børn nedarver negative sociale handlemønstre. Jeg foreslår derfor, at der skal etableres mulighed for konfliktmægling i sager om husspektakler, hvor der har været børn til stede.

I praksis bør det fungere således, at når en offentlig myndighed har modtaget en underretning om husspektakler i et hjem med børn, så skal der gives et tilbud om konfliktmægling. Og dette skal ske så hurtigt som muligt. I forbindelse med konfliktmæglingen skal det identificeres om der er behov for henvisning til Alliaq, Allorfik eller andre og passende behandlingstilbud.

Det vigtigste er, at de voksne tager handling efter moralske og fysiske tømmermænd og når til en erkendelse af, at udøvelse af husspektakler er et direkte brud på børnenes rettigheder. Jeg ønsker, at vi fra politisk hold tager børnenes rettigheder dybt alvorligt og intensiverer målet om at skabe tryggere hjem for landets børn.

Med disse ord ser jeg frem til at høre Naalakkersuisuts svarnotat samt indlæggene fra de øvrige partier.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser vil afhænge af, i hvilken form tilbuddet etableres, og vil desuden kunne afhænge af, i hvilket omfang det benyttes.

Forslaget pålægger Naalakkersuisut at arbejde for etablering af konfliktmæglingstilbud til brug i sager, hvor de sociale myndigheder modtager underretning om, at der har været husspektakler i et hjem med børn. Det kunne være et landsdækkende tilbud, som finansieres og drives af Naalakkersuisut, ligesom det er tilfældet med Alliaq, eller det kunne være kommunale tilbud.

Forslaget afskærer ikke Naalakkersuisut fra at arbejde for etablering af konfliktmæglingstilbud med et bredere sigte. Alt andet lige vil tilbud med et bredere sigte (f.eks. et generelt konfliktmæglingstilbud til parforhold) forudsætte større kapacitet, og dermed kræve større administrative og/eller økonomiske ressourcer.

Politiet måtte i 2021 rykke ud til 435 husspektakler i hjem med børn. Antallet har i de seneste år været stigende. Det fremgår ikke af politiets årsstatistikker, hvor stort et antal hjem, politiet har måttet rykke ud til, og dermed hvor mange, der er gengangere. Det må antages, at en betydelig del af husspektaklerne (men ikke nødvendigvis alle) involverer en konflikt mellem voksne i husstanden. Det vil kunne have betydning for de økonomiske og administrative konsekvenser, hvor stor en del af de involverede par, der ønsker at gøre brug af et tilbud om konfliktmægling. Det vil ligeledes have betydning, hvor stort et antal sessioner, der gennemsnitligt vil skulle afsættes til en konfliktmægling.

De økonomiske og administrative konsekvenser vil ligeledes afhænge af, om konfliktmægleren skal deltage fysisk, eller om konfliktmæglingen kan gennemføres ved brug af skype eller lignende. Hvis

² MIO's Årsrapport 2017

konfliktmægleren skal deltage fysisk, vil det kunne have betydning for såvel de økonomiske som de administrative konsekvenser for det offentlige, om der anvendes lokalt bosiddende konfliktmæglere, eller om der anvendes rejsehold.

Endelig vil det kunne have betydning, hvorvidt det offentlige (enten Grønlands Selvstyre eller den enkelte kommune) vil skulle rekruttere og uddanne konfliktmæglere, eller om man køber ydelser fra private professionelle konfliktmæglere.

Der er på finansloven for 2022 under hovedkonto "30.10.48 Social- og sundhedsfaglig forebyggelse" i forventede aktivitetstal afsat 1.943.000 kr. til forebyggende socialfaglige indsatser mod vold. Det afsatte beløb dækker bl.a. udgifterne til det nationale behandlingstilbud Alliaq.

Afhængigt af, i hvilken form et konfliktmæglingstilbud etableres, skønner jeg, at finanslovsbevillingen i etableringsåret vil skulle forhøjes med 1,5 mio. kr., og herefter årligt med 750.000 kr. Dette skøn er dog forbundet med betydelig usikkerhed.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen